

***Nie ma biologii
bez
ekologii***

***dr Kinga Wierzbicka
nauczyciel-doradca metodyczny ds. biologii i przyrody***

Ekologia

Co to jest ?

Otóż jest to nauka, która zajmuje się strukturą i funkcjonowaniem ekosystemów.

Termin ekologia rozwinął się w XIX wieku

Ekologia

Co znaczy to słowo?

Na co dzień ekologię postrzegamy ją jako naukę o ochronie środowiska, filozofię ekologiczną, działalność społeczną mającą na uwadze aspekty ochrony przyrody.

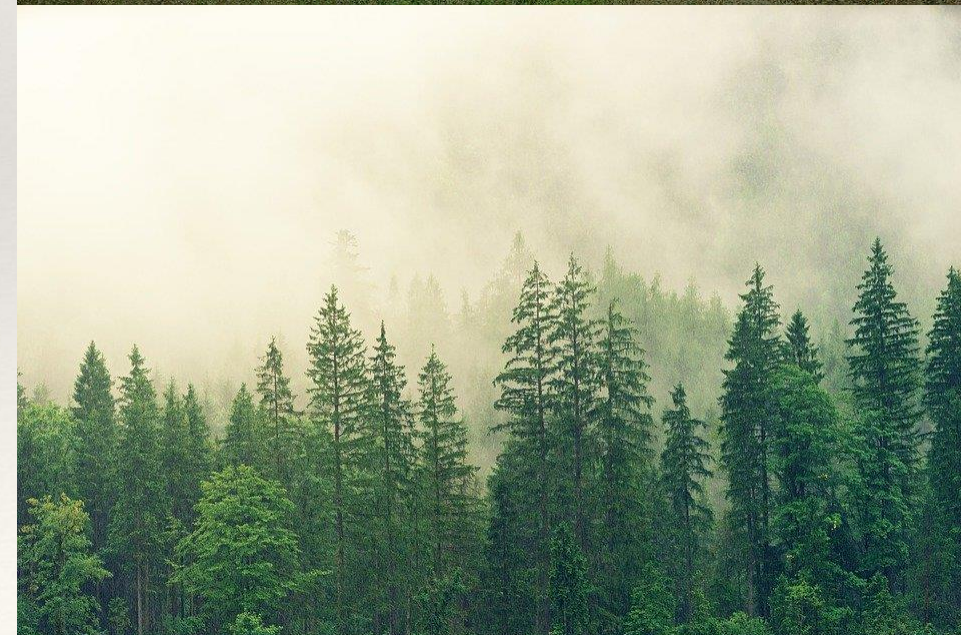

Edukacja ekologiczna

Myśleć globalnie – działać lokalnie

Edukacja ekologiczna pomaga zauważyć:

- otaczającą przyrodę,
- zrozumieć otoczenie,
- złożoność i współzależności w ekosystemach.

Chrobotek reniferowy

mech dekoracyjny – mech reniferowy

(*Cladonia rangiferina* (L.) Weber ex F.H. Wigg.)

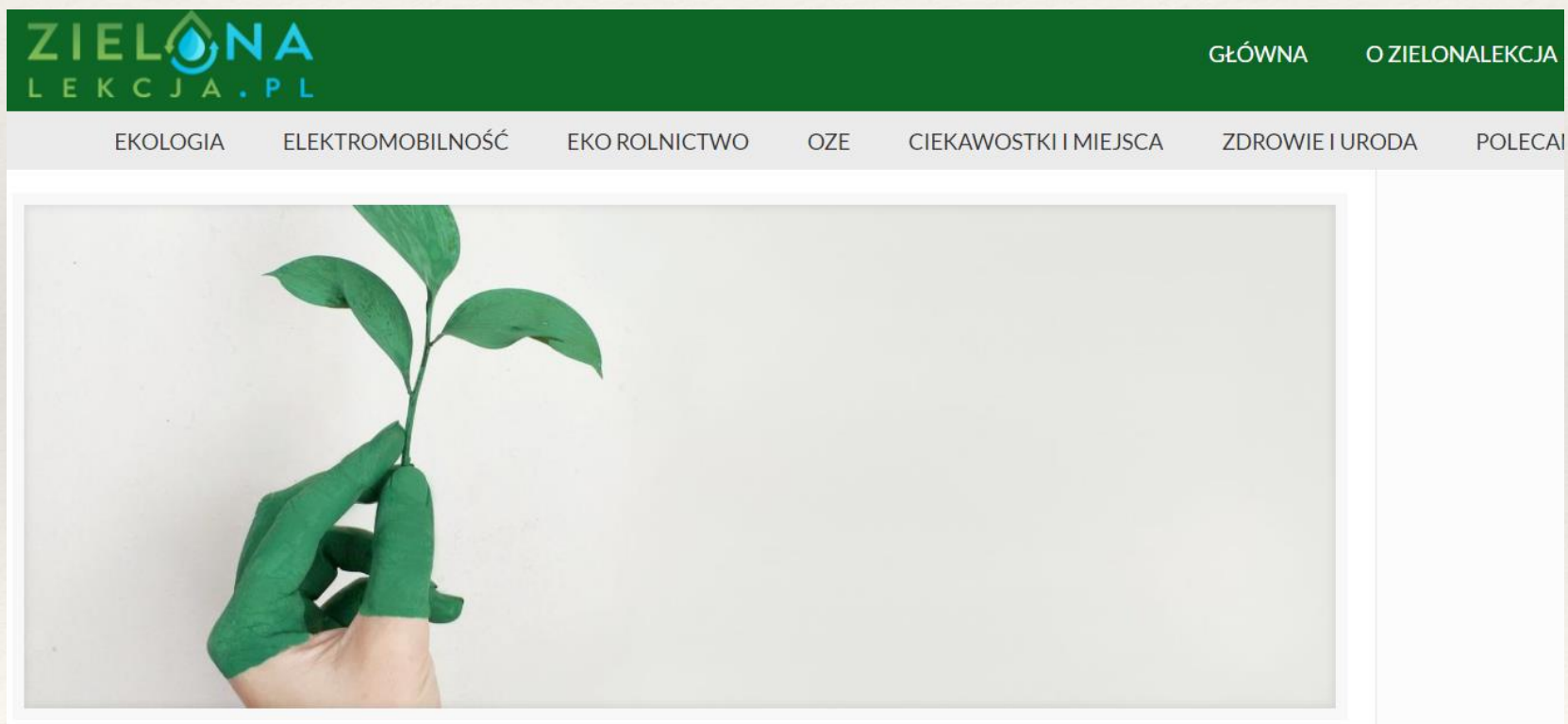
Chrobotek potocznie nazywany mchem.

Chrobotek potrzebuje jedynie wilgotności powietrza na poziomie 40-60%, ponieważ pobiera wodę z powietrza.

Jak chronić planetę?

Dbanie o środowisko warto rozpocząć od zmiany codziennych nawyków oraz głębokiej edukacji.

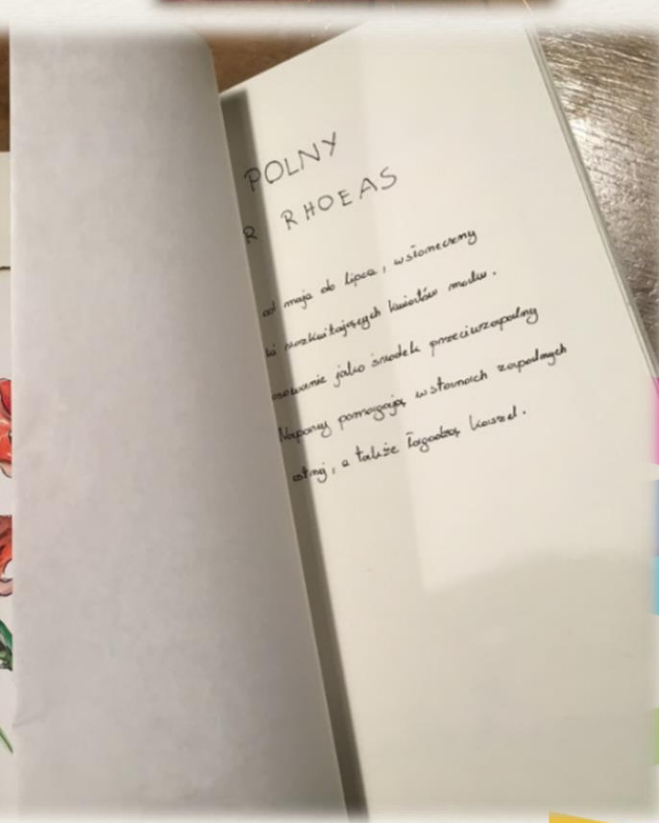

Ulotka dotycząca segregacji śmieci

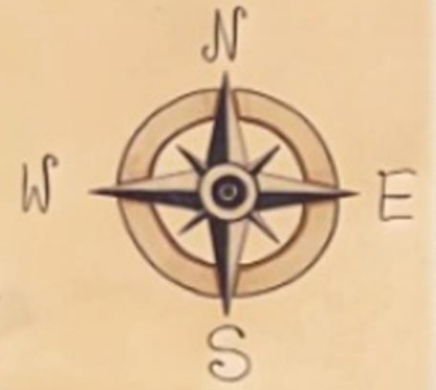

Wojewódzki Konkurs Ekologiczny „Na ratunek Ziemi”

SOLNE SKARBY

SOL PUSTYNI KAMIE

SOL CZERWONA MURRAY RIVER

SOL Z MORZA HAWAJSKIEGO

SOL KALIFORNIA

SOL NIEMIECKA

SOL KŁODZKA

NIEBIESKA SOL DEKSKA

SOL INDIJSKA WALA NIBAK

SOL NIUBIA

CZERWONA SOL BAWAJSKA

ZIELONA SOL BAWAJSKA

SOL HIMALAJSKA RÓŻOWA
CZARNA SOL BAWAJSKA

SOL NIEMIECKA

NIEBIESKA SOL DEKSKA

SOL INDIJSKA WALA NIBAK

SOL NIUBIA

CZERWONA SOL BAWAJSKA

ZIELONA SOL BAWAJSKA

SOL HIMALAJSKA RÓŻOWA
CZARNA SOL BAWAJSKA

SOL NIEMIECKA

NIEBIESKA SOL DEKSKA

SOL INDIJSKA WALA NIBAK

SOL NIUBIA

CZERWONA SOL BAWAJSKA

ZIELONA SOL BAWAJSKA

SOL HIMALAJSKA RÓŻOWA
CZARNA SOL BAWAJSKA

SOL NIEMIECKA

NIEBIESKA SOL DEKSKA

SOL INDIJSKA WALA NIBAK

SOL NIUBIA

CZERWONA SOL BAWAJSKA

ZIELONA SOL BAWAJSKA

SOL HIMALAJSKA RÓŻOWA
CZARNA SOL BAWAJSKA

Dzień Ziemi

ŚWIAT ZADYMIONY
MA SAME ZŁE STRONY!

- OSZCZĘDZAJ. WYŁĄCZAJ.
ODZYSKUJ.
ŚWIEĆ PRZYKŁADEM!
- DBAJ O LASY!
- SEGREGUJ ODPADY!
- OSZCZĘDZAJ WODĘ!

GDY O ZIEMIĘ DBASZ
CZYSTO WOKÓŁ MASZ!

Dbaj o planetę!

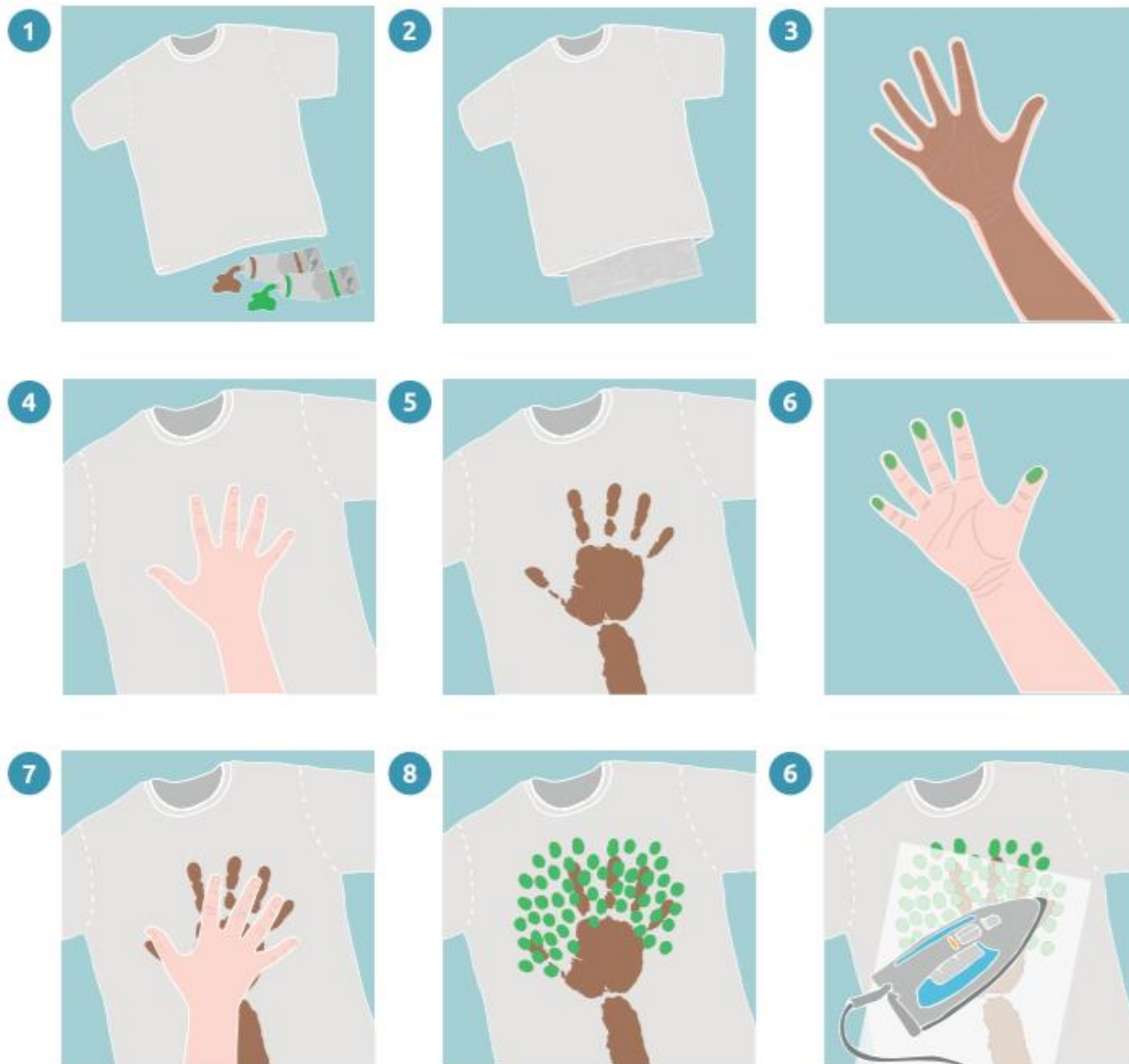

- segreguj śmieć
- wyrzuć papierki do kosza
- nie pal ognisk w lasach
- szanuj środowisko
- nie produkuj spalin
- nie wleń substancji do oceanów

Dzień Ziemi

Podkoszulek ekologiczny
www.ekokalendarz.pl

20
Sprzątanie Świata

Wrzesień
20
Sprzątanie Świata

Wrzesień
20
Sprzątanie Świata

1. Rodzice i nauczyciele pomagają dzieciom w wybraniu i przygotowaniu odpadów do segregacji. Dzieci uczą się, jak prawidłowo segregować odpady.

Dzień A: 14-17
Dzień B: 17-20

Dzień C: 20-23
Dzień D: 23-26

Dzień E: 27-30
Dzień F: 31-01

2. Nauczyciele i rodzice pomagają dzieciom w wybraniu i przygotowaniu odpadów do segregacji. Dzieci uczą się, jak prawidłowo segregować odpady.

1. Dzieci uczą się, jak prawidłowo segregować odpady. Nauczyciele i rodzice pomagają dzieciom w wybraniu i przygotowaniu odpadów do segregacji. Dzieci uczą się, jak prawidłowo segregować odpady.

2. Dzieci uczą się, jak prawidłowo segregować odpady. Nauczyciele i rodzice pomagają dzieciom w wybraniu i przygotowaniu odpadów do segregacji. Dzieci uczą się, jak prawidłowo segregować odpady.

3. Dzieci uczą się, jak prawidłowo segregować odpady. Nauczyciele i rodzice pomagają dzieciom w wybraniu i przygotowaniu odpadów do segregacji. Dzieci uczą się, jak prawidłowo segregować odpady.

Wiosenne ogródki

Wiosenne ogródki

Wiosenne ogródki

Wiosenne ogródki

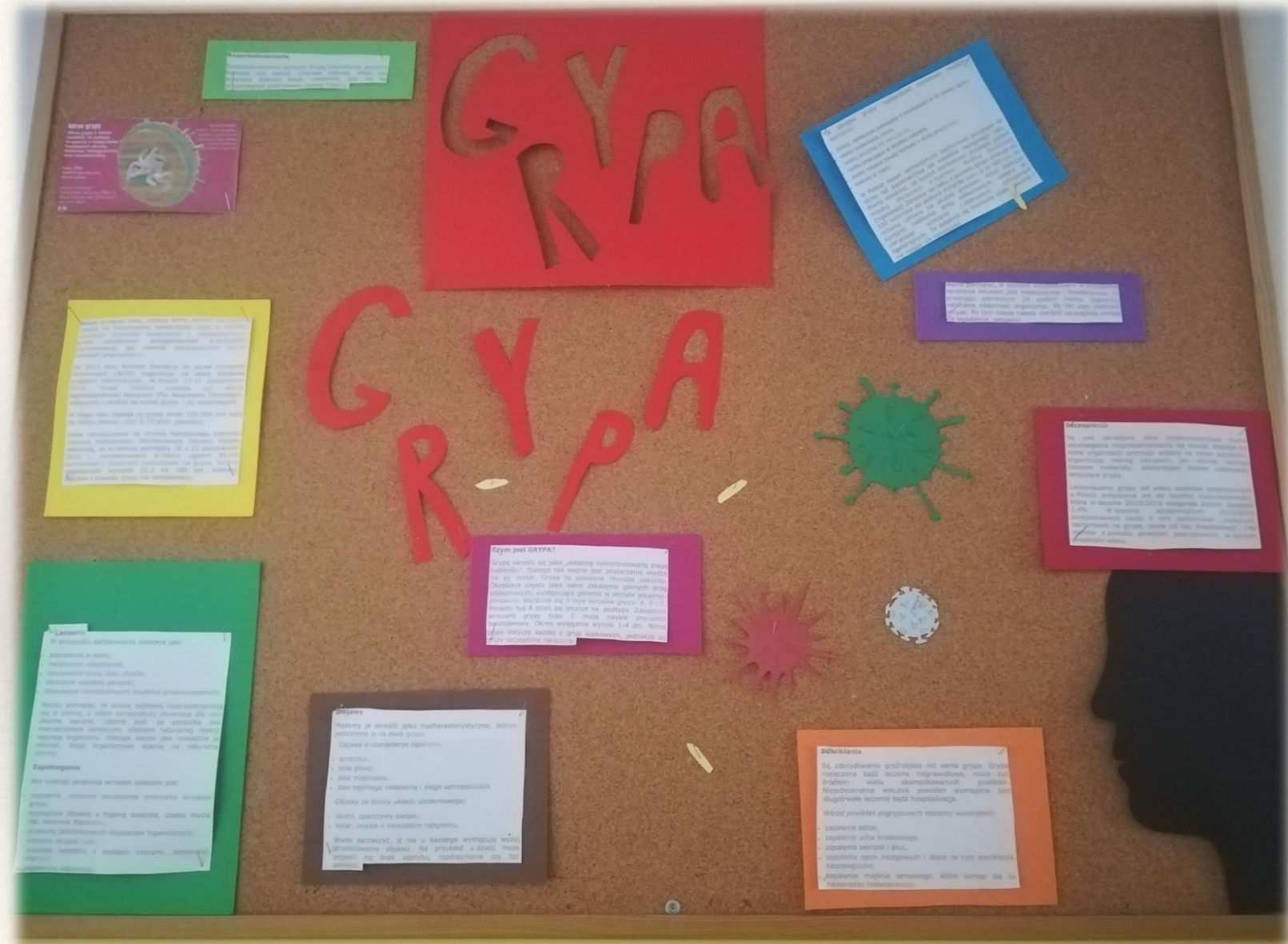

Kino za baterie

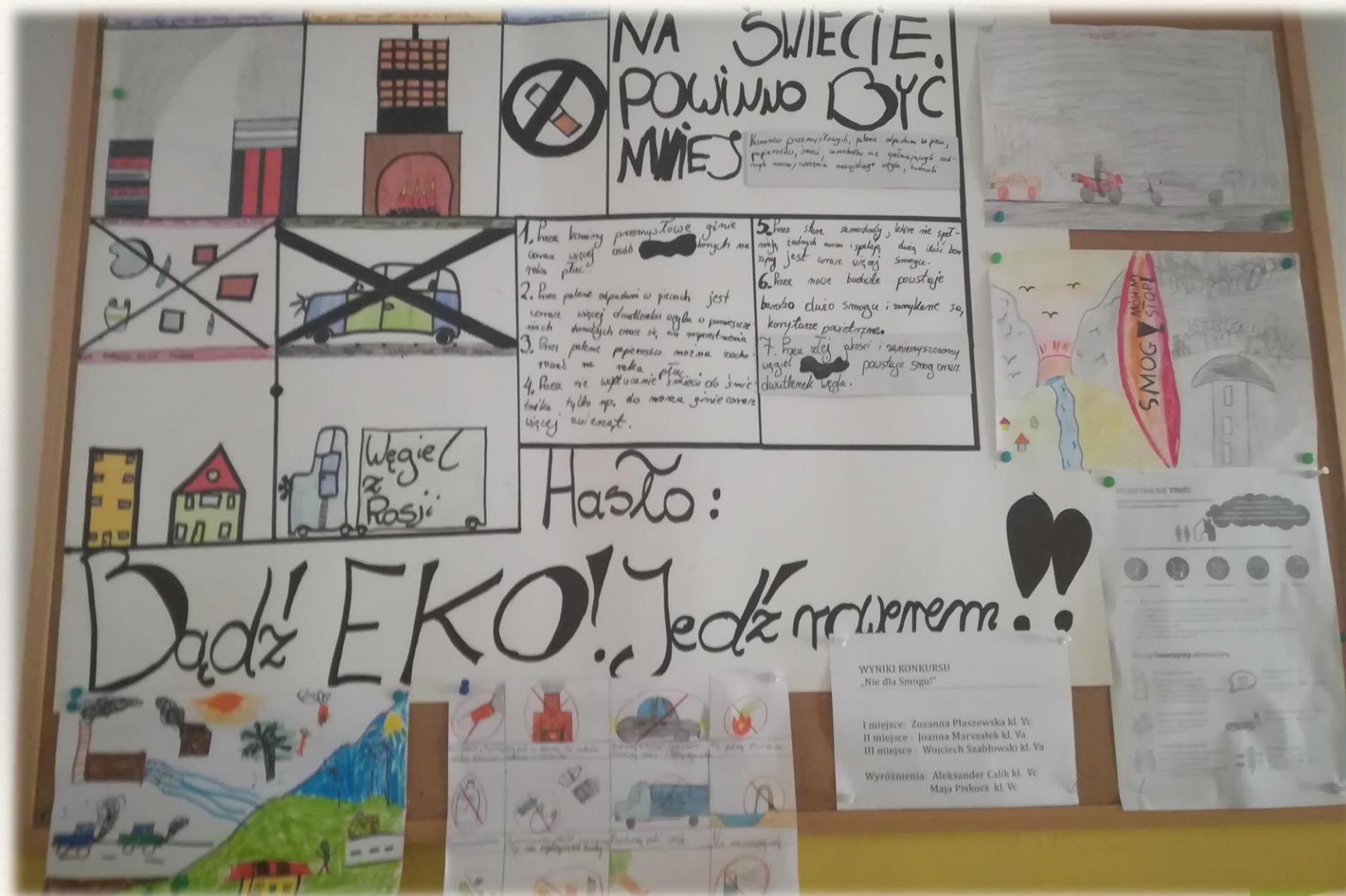

Gazetki tematyczne

Gazetki tematyczne

Krakowskie szkoły
segregują najlepiej
gra podłogowa

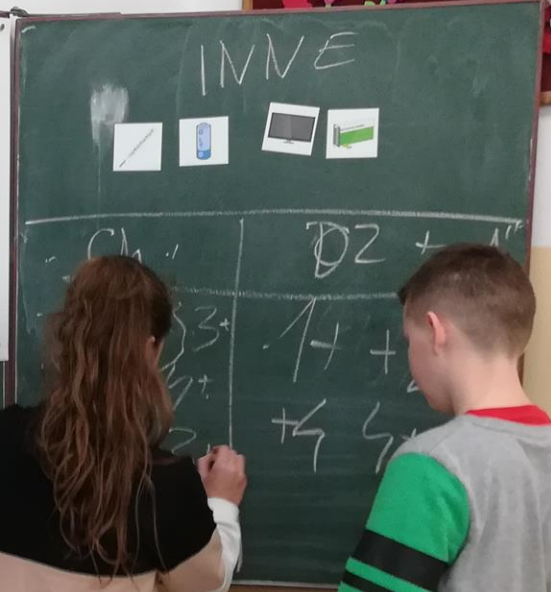
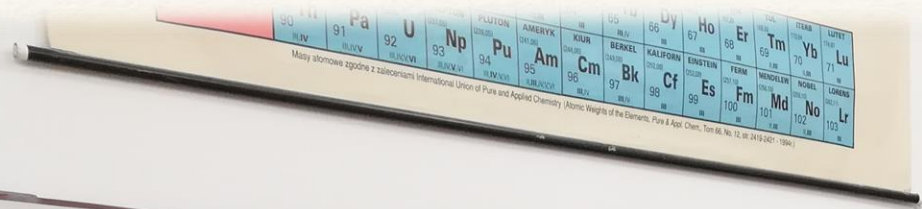

Szkolne ekopomysły

Projektu edukacyjnego

Czwarty moduł – warsztaty, dzięki którym uczestnicy mogli poznać najnowsze aplikacje, kamery mikroskopowe i walizki ekologiczne itp.

Nauczyciele mieli za zadanie stworzyć projekt najciekawszych zajęć proekologicznych związanych z nauczaniem przedmiotem.

„Materiały ekologiczne”

ZAMKNIĘCI W SZKLARNI

Tytuł scenariusza:

ZAMKNIĘCI W SZKLARNI.

Krótki opis scenariusza:

Zajęcia omawiające mechanizm powstawania efektu cieplarnianego, przyczyn jego powstawania i skutków. Uczniowie poznają zasady zrównoważonego rozwoju oraz działania podejmowane na rzecz ochrony atmosfery.

Czas trwania:

45 min.

Pytanie kluczowe:

Jakie są przyczyny i skutki zmian klimatycznych?

Cele lekcji:

- Uczeń rozumie mechanizm powstawania efektu cieplarnianego,
- Uczeń potrafi podać wpływ człowieka na pogłębianie się efektu cieplarnianego i zmian klimatycznych,
- Uczeń zna proste metody badawcze.

Metody:

miniwykład, burza pomysłów, praca w grupach, prezentacja.

Środki dydaktyczne i materiały:

projektor, komputer (tablica multimedialna), karteczki Post-It, 5 dużych plastikowych butelek, 8–10 termometrów.

Formy pracy:

praca indywidualna, praca grupowa.

Scenariusze lekcji na temat niskiej emisji

STOWARZYSZENIE ZIELONE MAZOWSZE

Świadomi dla
czystego powietrza

[Scenariusze-lekcji-niska-emisja_v3.pdf.aspx \(srem.pl\)](https://srem.pl/scenariusze-lekcji-niska-emisja-v3.pdf.aspx)

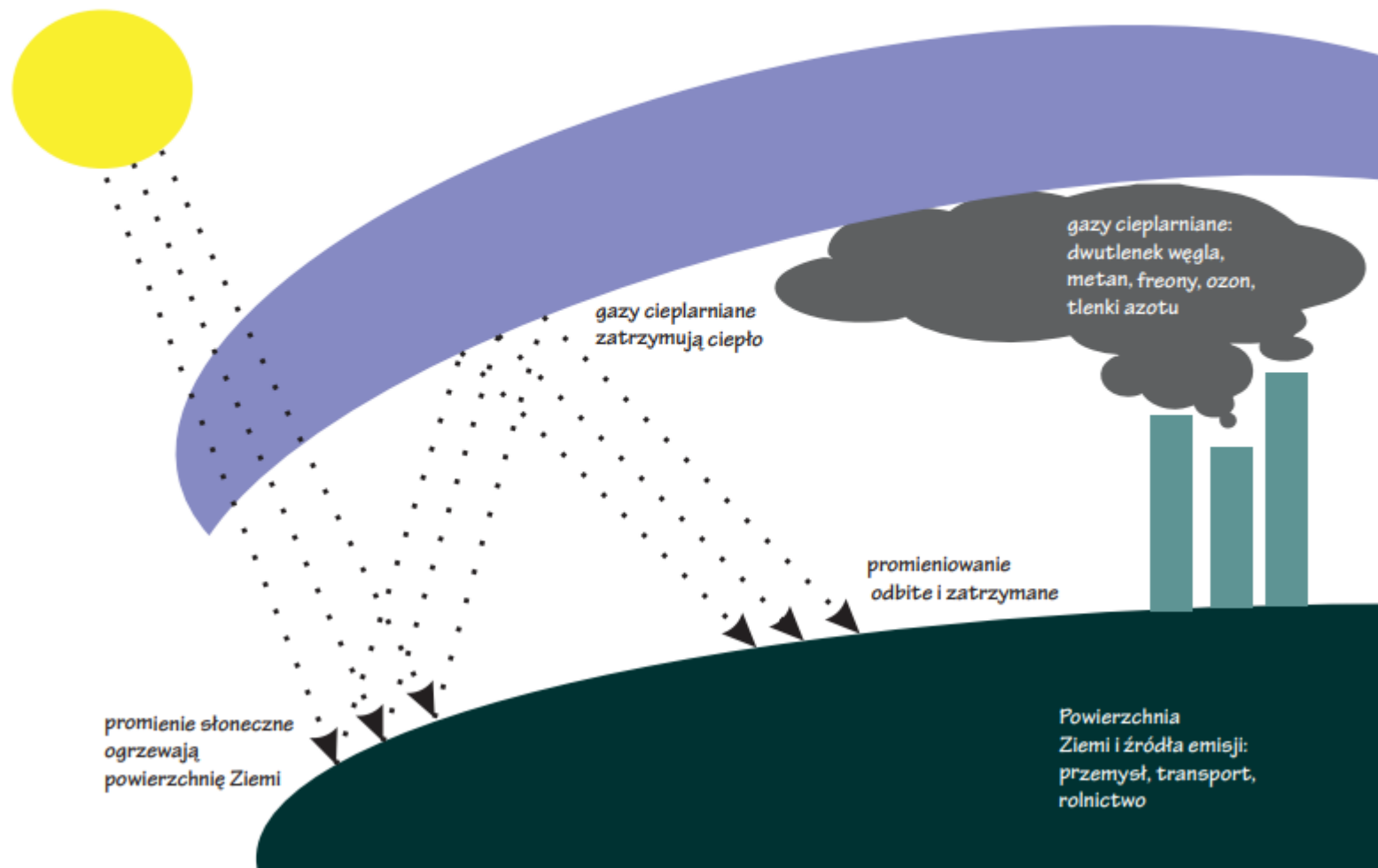

ANKIETA

	1 os. +/-	2 os. +/-	3 os. +/-	4 os. +/-	5 os. +/-
Czy dojeżdżasz do szkoły rowerem/pieszko?					
Czy masz w domu centralne ogrzewanie?					
Czy choć raz w tym roku leciałeś samolotem?					
Czy choć raz w tym roku zasadziłeś roślinę?					
Czy mieszkasz w ocieplonym budynku?					
Czy zdarza Ci się nie odłączać ładowarki z gniazdka (kiedy z niej nie korzystasz)?					

Karta pracy nr 7

EFEKT CIEPLARNIANY

nie podgrzewaj atmosfery

STRONA GŁÓWNA | O ZMIANACH KLIMATU | DLA NAUCZYCIELI | UCZESTNICY | RYSUNKI | MULTIMEDIA | GALERIA | LINKI | O PROJEKCIE

Scenariusze
Ulotki
Raporty

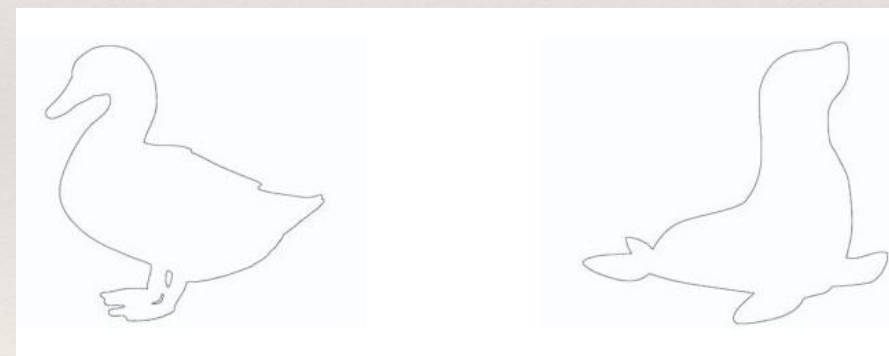
PROSZĘ NIE DAWAĆ REKLAMÓWKI
- ŻONA MNIE PUŚCIEŁA Z TORBAMI

Nie podgrzewaj atmosfery!
Zrób coś dla klimatu
www.klimat.edu.pl

Segregacja i jej wpływ na zwierzęta

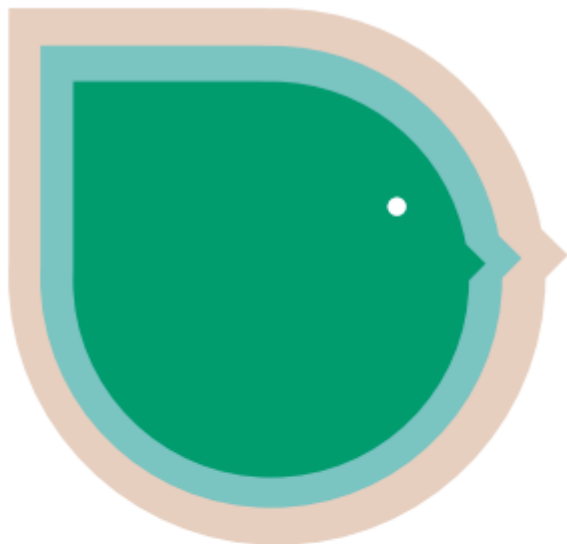
[Segregacja i jej wpływ na zwierzęta - Bajki Gry](#)
[Zabawy edukacyjne - tuptuptup.org.pl](#)

Zgodnie z Naturą

SCENARIUSZE ZAJĘĆ TERENOWYCH

Dla szkół podstawowych /4-6/

IDZIEMY W LAS

MAGDALENA NOSZCZYK

Upowszechnianie wiedzy o środowisku leśnym, zwrócenie uwagi na bogactwo przyrodnicze terenów objętych różnymi formami czynnej ochrony przyrody, budowanie wartościowej relacji człowiek a środowisko naturalne.

IDZIEMY W LAS

MAGDALENA NOSZCZYK

Znajdźcie podczas waszego spaceru w lesie:

- ⊗ coś czerwonego,
- ⊗ coś włochatego,
- ⊗ coś postrzępionego,
- ⊗ coś czego nie da się podnieść,

- ⊗ coś długiego,
- ⊗ coś bardzo małego,
- ⊗ coś szorstkiego,
- ⊗ coś ruchliwego.

Topnienie lodowców Rozprzestrzenianie się chorób i szkodników

**klimat
to temat!**

-CEO-
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Scenariusz bazowy

Szkoła podstawowa

Autorki: Marta Jackowska-Uwadizu, Marta Sykut

Czas: 2 x 45 min

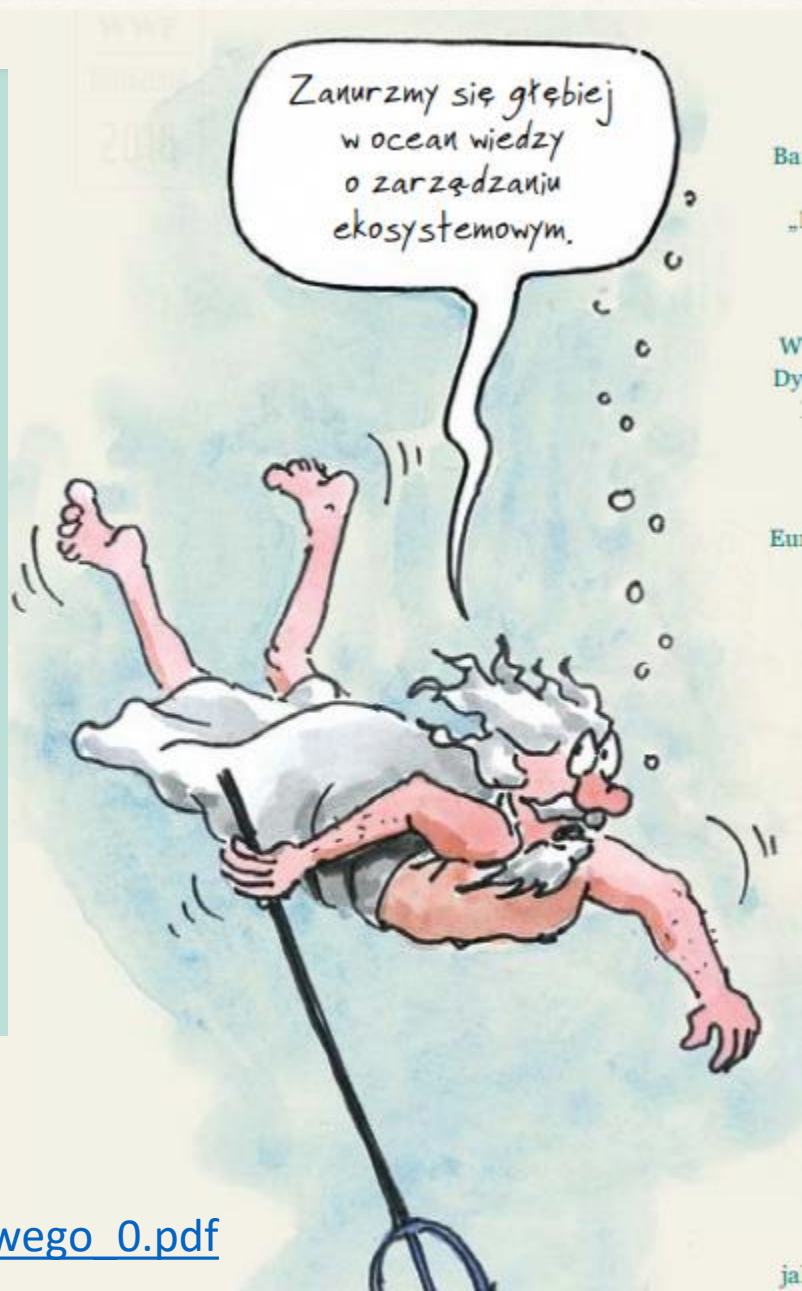
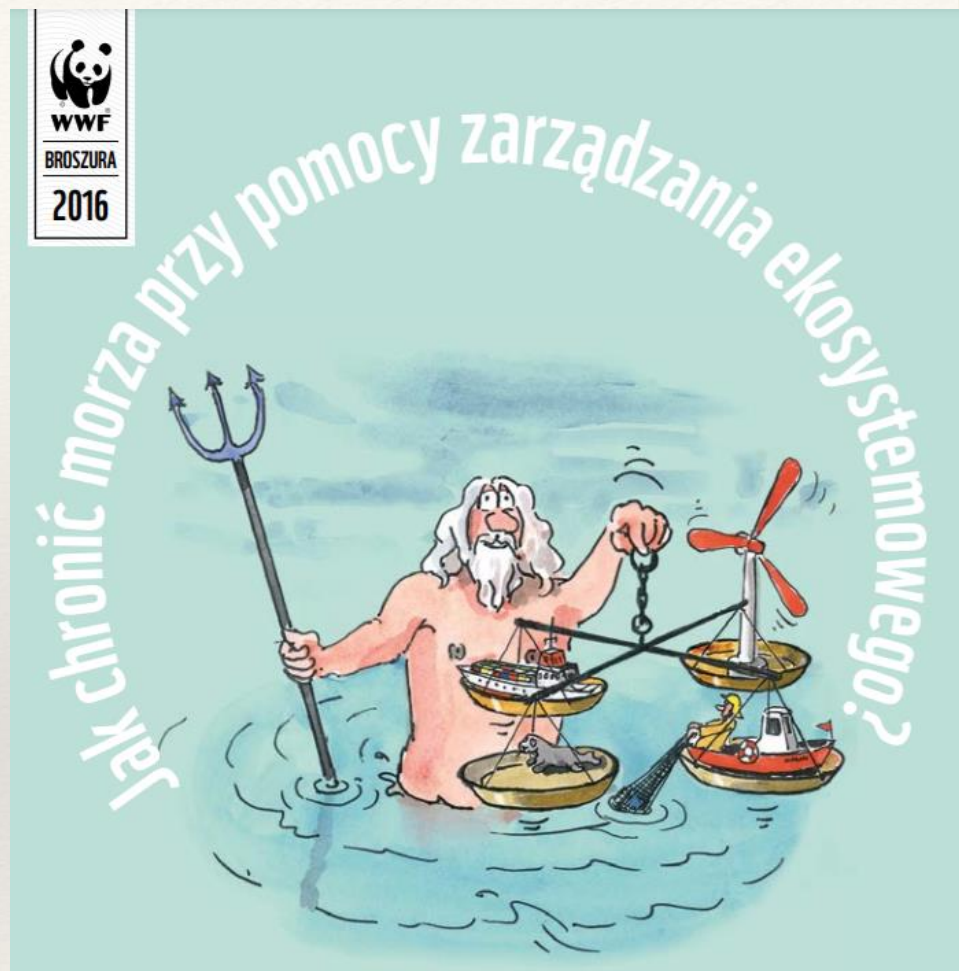
Krótki opis scenariusza:

[scenariusz_bazowy_sp.pdf](https://ceo.org.pl/scenariusz_bazowy_sp.pdf)
(ceo.org.pl)

Jak chronić morza przy pomocy zarządzania ekosystemowego?

Źródło

- <https://zsp13krakow.szkolnastrona.pl/a,796,dzien-ziemi>
- <https://zsp13krakow.szkolnastrona.pl/konkursy,7,plebiscyt-dzien-ziemi-2021>
- <https://zsp13krakow.szkolnastrona.pl/a,824,final-wojewódzkiego-konkursu-ekologicznego-na-ratunek-ziemi>
- <https://zsp13krakow.szkolnastrona.pl/a,447,gala-xix-edycji-wojewódzkiego-konkursu-ekologicznego-na-ratunek-ziemi>
- <https://zsp13krakow.szkolnastrona.pl/a,1079,odblaskowe-sprzatanie-swiata-w-naszej-szkole>
- <https://zsp13krakow.szkolnastrona.pl/a,867,akcja-sprzatanie-swiata>
- [Scenariusze-lekcji-niska-emisja_v3.pdf.aspx \(srem.pl\)](#)
- www.ekokalendarz.pl/wp-content/uploads/pakiet-04-22-%C5%9Bwiatowy-dzie%C5%84-ziemi-eko-koszulka.pdf
- <https://www.zielonalekcja.pl/ekologia-co-to-jest-ekologia-i-czym-sie-zajmuje/>
- <https://mechchrobotek.pl/10-rzeczy-ktorych-nie-wiesz-o-mchu-chrobotku/>
- <https://borcas.eu/chrobotek-reniferowy-czyli-czym-jest-i-jak-o-niego-dbac/>
- [Nie podgrzewaj atmosfery. Zapobiegaj zmianom klimatu.](#)
- <https://ekologia.ceo.org.pl/publikacje/szkola-ekorozwoju>
- [scenariusz_bazowy_sp.pdf \(ceo.org.pl\)](#)
- [Segregacja i jej wpływ na zwierzęta - Bajki Gry Zabawy edukacyjne - tuptuptup.org.pl](#)
- [scenariusze zajec terenowych zgodnie z natura.pdf \(ceo.org.pl\)](#)
- <https://pixabay.com/>
- https://www.krakow.pl/aktualnosci/234354,26,komunikat,w_krakowie_ekologia_jest_fascynujaca_.html?_ga=2.89801309.716723455.1572381836-1468472874.1572381836
- https://www.wwf.pl/sites/default/files/2017-07/Jak%20chronic%20morza%20przy%20pomocy%20zarz%C4%85dzania%20ekosystemowego_0.pdf

dr Kinga Wierzbicka
nauczyciel - doradca metodyczny

Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
Ośrodek w Krakowie
31-131 Kraków, ul. Garbarska 1
Tel. (+48) 12 422 93 06

k.wierzbicka@mcdn.edu.pl
www.mcdn.edu.pl

